

Przebudzenia na Retroperspektywach

Edycja przebiegać będzie pod hasłem „Przebudzenia”. Ten temat przyświeca także obchodom świętowanego podczas festiwalu 20-lecia Teatru Chorea.; W programie znajdują się m.in. produkcje grup działających przy Chorei: międzypokoleniowej i dziecięcych. Spektakl „Eden. Baśń sceniczna w kilku obrazach” jest spojrzeniem różnych pokoleń na osobiste relacje z naturą. Przedstawienie „Sceny z życia płam” to zaproszenie w podróż do dziecięcej krainy wartości i wyobraźni. Historia zwierząt połączonych ze sprzętem gospodarstwa domowego zarówno pod względem wizualnym, jak i psychologicznym jest tematem spektaklu „Zwierzęta maszyny”. „Zjem twój dżem” opowiada historię Babci Marmolady, która mieszka na łódzkich Bałutach. Założyciele Teatru Chorea: Elżbieta Rojek, Dorota Porowska i Tomasz Rodowicz poprowadzą warsztaty, będzie też wystawa dokumentacji, obiektów scenograficznych i instalacji oraz prezentacja nagrań realizacji Chorei.

Pozostałe spektakle, jakie można zobaczyć w ramach festiwalu to: „Very Sad”, reż. Gruba i Głupia, czyli Patrycja Kowańska i Dominika Knapik (Polska), „Niewidzialni”, reż. Alena Hiranok, Scena Robocza (Białoruś, Ukraina, Polska), „Hic sunt dracones”, reż. Pavel Štourač, Teatr Continuo (Czechy), „Eine Winterreise”, reż. Michael Sturm (Niemcy, Polska), „Teraz wiesz, jak się czuję / spektakl o czulej męskości”, reż. Kamil Błoch, Grupa Performatywna Chłopaki (Polska), „What’s Demeter?”, Teatr Chorea.

Przewidziano również dwa koncerty: Magda Kuraś Quintet wykona „Tryptyk biłgorajski”, a swoje opracowanie muzyki ludowej ze wschodniej Wielkopolski zaprezentuje zespół Tuleje.

Ponadto odbędzie się panel dyskusyjny „Ekologie kultury, moduł IV”.

Program na www.retroperspektywy.com.

Tekst Tomasza Rodowicza, dyrektora artystycznego Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego Retroperspektywy:

Kolejnym etapem naszej festiwalowej podróży, podczas XIII edycji Festiwalu RPS, będzie otwarcie i poszukiwanie nowego i świeżego. To powstanie ze snu – PRZEBUDZENIE. Wydaje się, że wszyscy reflektujemy, aby rok 2024 stał się czasem przesilenia, odradzania się, odbudowywania naszych dobrych światów. Intuicja podpowiada nam, że tego właśnie w nadchodzącym czasie widzowie będą oczekiwali od sztuki, a szczególnie od teatru i sztuk performatywnych, których fundamentem jest bezpośredni kontakt widza z twórcą. Pragniemy, aby w przyszłości tematem sztuki nie było jedynie obrazowanie i analiza destrukcji, ale tworzenie punktów wyjścia do poszukiwania nadziei, nowych dróg i intrygujących wizji. My sami tego właśnie oczekujemy od teatru. Taki kierunek wyznacza nam nasz duch i poczucie człowieczeństwa. Na nowo chcemy zebrać siły, uwierzyć w dobro, rozbudzić nadzieję, poruszyć w nas wszystko to, co jest jasne.

Wierzmy, że żywy teatr, który istnieje jedynie w sytuacji realnego i namacalnego spotkania z publicznością, ma coraz większy wpływ na kreatywność oraz poszerzanie perspektyw widza. Oddziałuje na jego wybory, otwartość i ostrość widzenia. Odnajduje nieśmiały uśmiech na jego twarzy, poczucie nadziei, umożliwia zdobywanie dystansu do siebie, innych i świata. Naszym celem jest zbudowanie sytuacji, w której wystarczy tylko przetrzeć z oczu sen i szeroko je otworzyć, by dostrzec sens i przebudzić się do żywego istnienia. W ten właśnie sposób, za pośrednictwem festiwalowych wydarzeń - spektakli, koncertów, naszych warsztatów i praktyk teatralnych

tworzonych z młodymi ludźmi - chcemy komunikować się i spotkać z naszymi od-biorcami, podczas kolejnej edycji Retroperspektyw. Dodatkowo owa edycja będzie bogata w elementy związane z 20-letnimi działaniami Teatru CHOREA, z okazji jubileuszu zespołu.

Program XIII Międzynarodowego Festiwalu Teatralnego RPS 2024: PRZEBUDZENIA, stworzyliśmy w oparciu o przewodnie myśli i inspiracje...

PRZEBUDZENIA - to wyjście ze snu.

PRZEBUDZENIA - to ożywianie ciała i umysłu.

PRZEBUDZENIA - to otwarcie oczu.

PRZEBUDZENIA - to dostrzeżenie nowego.

PRZEBUDZENIA - to odkrycie.

PRZEBUDZENIA - to nowa podróż.

To pozostawianie starych skorup lub zrzucenie bagażu.

To odnalezienie lub odkrycie tego, co naprawdę ważne.

To zobaczenie nowych perspektyw i nieznanych światów, za pomocą nowatorskich narzędzi i nowych artystycznych sytuacji.

To stworzenie własnych streamingów nadziei i nowych algorytmów sensów.

To nowy sposób rozumienia otaczającego nas świata, taki który wcześniej wydawał się nie-możliwy do uchwycenia.

SPEKTAKLE | PERFORMANCE

1. „Very Sad” reż. Gruba i Głupia (Patrycja Kowańska i Dominika Knapik) | Polska

Jeśli po trzydziestce/czterdziestce budzisz się rano i nic cię nie boli, to znaczy, że nie żyjesz. Możemy być z grubsza (i z chudsza) zdrowi, ale z roku na rok - każdy z nas w innym tempie - codziennie na własnej skórze przekonuje się o upływie czasu. Żyjemy na tyle długo, że w pewnym momencie zaczynamy się rozpadać. Nasze ciała są chodzącymi (albo leżącymi) opowieściami o przemijaniu. „Very Sad” to kolejne, po „Very Funny” bezpośrednie spotkanie Grubej i Głupiej, druga część trylogii „Very”. Poprzednio autorki zbudowały słodko-gorzka klaunadę z Szekspirowską nutą, na warsztat biorąc realia życia czynnie pracujących freelancerek oraz swoją artystyczną przyjaźń. W „Very Sad” twórczynie, biorąc za punkt wyjścia „Winterreise” Schuberta, zapraszają widzów do podróży w głąb ich ciał, nękanymi różnymi przypadłościami zdrowia fizycznego i psychicznego. Opowiadają o tych bardziej i mniej wstydlivych skutkach przepracowania i naturalnego procesu starzenia się. Ten spektakl to eklektyczna fraszka performatywna z elementami muzycznymi - trashowa i zmysłowa, smutna i wesoła. Jak mawiała Maria Konopnicka: „Już ja to sprawdziłam na sobie, że najlepszy rumianek w chorobie.”

2. „Niewidzialni” reż. Alena Hiranok | Scena Robocza | Białoruś, Ukraina, Polska

Jak wygląda świat oczami tysięcy niewidomych? Również tych, którzy mieszkają obok nas, chodzą tymi samymi ulicami, ale w społecznej świadomości, dla nas, są nieobecni, niewidzialni. Być może czasami bywa tak, że aby zobaczyć, trzeba najpierw zgasić światło? „Niewidzialni” to reżyserski debiut białoruskiej aktorki Aleny Hiranok. Spektakl jest formą polifonicznego reportażu z pogranicza słuchowiska i performance’u realizowanego w ciemności. Jest próbą odwzorowania codzienności osób niewidomych, opartej na wszystkich zmysłach z wyłączeniem doświadczenia wzrokowego. Hiranok stworzyła niewizualny spektakl oparty na prawdziwych historiach osób niewidomych i niedowidzących z Białorusi. Powstał we współpracy z białoruskimi i ukraińskimi aktorami i aktorkami, mieszkającymi w Poznaniu. Spektakl

realizowany będzie w czterech językach: białoruskim, ukraińskim i rosyjskim, z symultanicznym tłumaczeniem na język polski. Ważne! Spektakl realizowany jest w zupełnej ciemności.

3. „HIC SUNT DRACONES” reż. Pavel Štourač | ContinuoTheatre w Malovice | Czechy

Gdzie wędrują wszystkie nasze myśli, kiedy zamykamy oczy w nocy? Kiedy wszystko, co jest niewyobrażalne na jawie, ożywa, a nasze ciała stają się już tylko materialne? Co się dzieje, gdy rano wychodzimy z naszych sypialni, zostawiając wszystkie te marzenia, lęki i ukryte pragnienia własnemu losowi? Mówi się, że nie mamy jednego ja, ale kilka. W życiu codziennym te ja celowo pośredniczą i ograniczają się nawzajem, aby radzić sobie z codziennymi sytuacjami w społecznie akceptowalny sposób. Ale co się stanie, jeśli jedna z tych nieocenzurowanych jaźni zostanie wyzwolona od innych, autonomiczna? Krajobraz, w którym to wszystko się rozwija, jest niezbadanym terytorium, terra incognita. Starożytni kartografowie twierdzili, że fantastyczne potwory i smoki żyły w niezbadanych obszarach świata. W „Hic Sunt Dracones” części ludzkiego ciała, przedmioty i materiały łączą się, tworząc niewyobrażalne krajobrazy, istoty i historie. Nie jest to jednak podróż w odległe regiony czy fantastyczne utopie, ale w głąb własnych umysłów i ukrytych zakamarków duszy.

4. „Eden. Baśń sceniczna w kilku obrazach” reż. Janusz Adam Biedrzycki, Magdalena Paszkiewicz, Wiktor Moraczewski | Teatr CHOREA | Polska

Twórcy: Międzypokoleniowa Grupa Teatralna CHOREA

Spektakl „Eden. Baśń sceniczna w kilku obrazach” jest spojrzeniem różnych pokoleń na osobiste relacje z naturą. „Baśń sceniczna” jako formuła spektaklu ukazuje współczesne doświadczenie zagubienia, utraty poczucia samego siebie, nieokreślonej tęsknoty, ale też doświadczenie poszukiwania i odzyskiwania przestrzeni harmonii, wyciszenia. Jest to zaproszenie do wyprawy w przestrzeń ogrodu, gdzie zmysły na nowo zamieszkają wśród zielonych traw, szumiących drzew, by odnaleźć ukojenie. Ogród jest tym fragmentem natury, który choć tworzony przez człowieka, pozwala ją odczuć, doświadczyć współistnienia z nią. Sensualne doznanie ogrodu jest w istocie spotkaniem z przyrodą i z samym sobą, i może otwierać na spotkanie z drugim człowiekiem. Zależy nam, by nie poprzestawać na rozpoznawaniu tego, co negatywne, lecz by stworzyć możliwość do przeżywania afirmacji. Sięgamy po osobiste opowieści uczestników projektu, do różnych kontekstów kulturowych – japońskiej sztuki kąpieli leśnych shinrin-yoku, ale także rozważań filozofów i ekologów. Kostiumy i scenografia powstały w duchu zero waste i upcyclingu.

5. „Winterreise” reż. Michael Sturm | Niemcy / Polska

„Winterreise” („Podróż zimowa”) Franza Schuberta jako inscenizowany cykl 24 pieśni na głos i fortepian Franza do tekstów Wilhelma Müllera i towarzyszącej im poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego - spektakl pożegnalny w 24 scenach. Gdzie jest słońce, gdzie jest światło, gdzie jest ciepło, gdzie jest życie, kiedy następuje przebudzenie? Troje młodych ludzi z ponadczasowymi pytaniami o siebie i swoją terażniejszość – nie znajduje odpowiedzi. Ciężar ich rzeczywistości jest zbyt duży, ale siła tęsknoty za światem, który zna miłość, wciąż żywa. Ludzie pogrążeni w melancholii, jednocześnie oświetlani promieniem nadziei, otoczeni myślami o śmierci, wciąż nam wyraźnie towarzyszącej: Franz Schubert i Wilhelm Müller naznaczeni chorobą, polski poeta Krzysztof Kamil Baczyński wycieńczony wojną i umierający w Powstaniu Warszawskim w 1944 roku w wieku 23 lat. Opresyjne czasy i emocjonalne cierpienie przeplatają się nawzajem, pozostaje jedynie wołanie o

człowieczeństwo i sens życia. Ciała Schuberta i Müllera wymykają się, a ich umysły komentują, jakby oboje byli swoimi własnymi umierającymi towarzyszami w ciągu ostatnich 24 godzin ich życia. W słowach Baczyńskiego widać inną perspektywę: młodziemka, który dzięki dużej intensywności swojej poezji dodaje życiu siły i duszy. Schubert podróżuje w kierunku wiecznej zimy, Baczyński pozostaje latem. Niemiłość - niekochać. To wisi nad nami jak los. Zaczynając od pierwotnej siły, do której chce powrócić - do miłości. Polski poeta Krzysztof Kamil Baczyński jest w świecie niemieckojęzycznym niemal nieznan. Z okazji 80. rocznicy jego śmierci i wybuchu Powstania Warszawskiego pragniemy to zmienić i zachęcamy do niemieckojęzycznego tłumaczenia jego wielkich i wzruszających dzieł poprzez nasze spektakle. Poezja Baczyńskiego jest światłem i kolorem - jest wzruszająca i niepowtarzalna. Śpiewak jest osobą anonimową, jest postacią metaforyczną i mierzy się z terażniejszością, od której próbuje uciec. Tancerz jest jego alter ego, partnerem sparingowym, odgrywa rolę Boga i diabła, miłości i śmierci. Teraźniejszość wraz ze wszystkimi jej katastrofami (klimat, wojna, głód).

6. „Teraz wiesz, jak się czuję / spektakl o czulej męskości” reż. Kamil Błoch | Grupa Performatywna Chłopaki | Polska

Spektakl o męskości. Od prawie czterech lat, co tydzień, spotykamy się w męskim kręgu. Dzielimy się trudami, emocjami, sukcesami i porażkami. Opowiadamy sobie swoje życia. Uczestniczymy też w nich, bo jesteśmy przyjaciółmi. Z tej wspólnotowej, przyjacielskiej energii, ze szczerości i zmagania powstaje ten spektakl. Nikt nas jako mężczyzn nie nauczył wyrażać smutku ani strachu. Nie nauczył prosić o pomoc. Nauczyliśmy się sami: na warsztatach, terapiach i kręgach. Teraz regularnie praktykujemy bycie ze sobą, uważność i przytulanie. Ten spektakl to wyraz naszych doświadczeń jako facetów w Polsce. To spotkanie z tym, co jest i sięganie po to, co może być. To opowieści o relacjach między mężczyznami, które mogą być bardziej otwarte, emocjonalne, lekkie.

7. What's Demeter? | Teatr CHOREA | Polska
Premiera autorskiego wydarzenia zespołu Teatru CHOREA.

8. Wydarzenia w ramach 20-lecia Stowarzyszenia Teatralnego CHOREA:

a. Międzypokoleniowa Grupa Teatralna CHOREA zaprezentuje performance, który przygotowuje we współpracy z dziećmi, specjalnie na tegoroczną edycję festiwalu.

b. Prezentacja spektakli grup dziecięcych i młodzieżowych Teatru CHOREA - „Zjem Twój dżem” reż. Adam Biedrzycki, Anna Maszewska
Spektakl „Zjem twój dżem” to historia Babci Marmolady, która mieszka na łódzkich Bałutach. Mimo że bohaterzy to typowa, lokalna społeczność sąsiadów zamieszkująca bałucką kamienicę, tak naprawdę opowieść jest nader uniwersalna. Spokojne, sąsiedzkie relacje mieszają się z zagmatwaną zagadką kryminalną, zawierającą aspekt międzynarodowy. Klimat bałuckiego osiedla łączy się z deszczowymi, skandynawskimi kryminałami, filmami noir i aktualną problematyką ekologiczną. To historia relacji międzypokoleniowych.

- „Historie z życia płam” reż. Wiktor Moraczewski, Joanna Filarska
Czym żyje płama i jakie ma przygody? Przede wszystkim - jak wygląda?
Będziecie mogli się tego dowiedzieć, oglądając najnowszy spektakl

Najmłodszej Dziecięcej Grupy Teatralnej. Zapowiada się bardzo ciekawie, a to zaledwie początek historii.

- Spektakl „Zwierzęta maszyny” opowiada historię zwierząt połączonych ze sprzętem gospodarstwa domowego - w jedyny, unikalny, niepowtarzalny i nieprzewidywalny sposób. Zarówno pod względem wizualnym jak i psychologicznym. To opowieści właściwe nieposkromionej, młodej wyobraźni, podsycanej przez magię i narzędzia teatru.

c. Prezentacja video spektakli Teatru CHOREA (archiwalne i współczesne)

d. Wystawa „Teatralne Reminiscencje – 20 lat Teatru CHOREA”
Zapraszamy do podróży przez dwie dekady działalności Teatru CHOREA. Ekspozycja będzie poświęcona spektaklom, działaniom teatralnym i realizacją wydarzeń nieteatralnych społecznych, edukacyjnych. Na wystawie można będzie zobaczyć dokumentacje archiwalne jak i terażniejsze, którym będą towarzyszyć obiekty scenograficzne oraz instalacje.

e. Uroczyste spotkanie członków i współpracowników Teatru CHOREA oraz impreza urodzinowa - „Retro wieczór”.

KONCERTY

9. Tryptyk biłgorajski | Magda Kuraś Qintet | Polska

Tryptyk biłgorajski proponuje zatrzymanie się i zaspokojenie potrzeb duszy. Muzyka ta zachęca do oczyszczenia umysłu i przeżycia trudnych emocji, opisanych w utworach. Ostatecznie, Tryptyk Biłgorajski ma na celu zasianie nadziei i udowodnienie, że muzyka ludowa może korespondować z naszym współczesnym życiem.

10. Tuleje | Gosia Zagajewska, Ksawery Wójciński, Wojtek Kurek | Polska

Zespół Tuleje współtworzą Gosia Zagajewska, Ksawery Wójciński oraz Wojtek Kurek. Ich autorskie opracowanie muzyki ludowej ze wschodniej Wielkopolski przesiąknięte jest głębokim szacunkiem dla oryginalnego materiału, a jednocześnie daje wyraz ich subiektywnemu spojrzeniu na tradycję. Spojrzeniu odważnemu, pełnemu odniesień do jazzu, bluesa, muzyki dawnej jak i swobodnej improwizacji. W kwietniu 2024 roku, ukazuje się drugi album zespołu „Puste ulice”. To przemyślana, intensywna i spójna całość, na którą składają się zarówno kojące ballady jak i krótkie, dynamiczne utwory, zahaczające o punk czy free jazz. Trio konsekwentnie oswaja słuchaczy z bezkompromisową reinterpretacją muzyki tradycyjnej, zaskakując jednocześnie świeżymi, dojrzałymi i odważnymi pomysłami. Pełne brzmienie kontrabasów i perkusji daje przestrzeń dla mocnego głosu, tworząc solidną strukturę, w której te trzy instrumenty przenikają się wzajemnie.

PANEL DYSKUSYJNY

11. Panel dyskusyjny „Ekologie kultury, moduł IV” + premiera e-booka „| Polska Od 2022 w program festiwalu został włączony ekologiczny panel dyskusyjny, którego tematyka dotyczy szczególnie zmian w instytucjach kultury i działaniach poprzez sztukę.

WARSZTATY

12. Warsztaty |Tomasz Rodowicz, Dorota Porowska, Elżbieta Rojek | Polska

Z okazji 20-lecia zespołu CHOREA, założyciele Teatru - Elżbieta Rojek, Dorota Porowska, Tomasz Rodowicz - poprowadzą warsztaty. To niepowtarzalna okazja doświadczenia na własnym ciele bazowego zjawiska „chorei” - „trójjedni”, czyli połączenia ruchu, dźwięku i słowa - w jednym, organicznym działaniu. Dla uczestników jest to szansa dotknięcia własnym głosem i ciałem źródeł kultury europejskiej.

SPOTKANIA

13. Impreza | The Very Polish Cut Out

Harmonogram wydarzeń w załączniku poniżej.